

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. **În străinătate** Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O lămurire și rectificare necesară. — Noul curs. — Politica financiară a guvernului. — Adunarea generală a cooperativelor sistem Raiffeisen săsești. — Cronica economică. — *Cronica:* Necrolog: Tiberiu Bremie, Ilie Savu. Comemorarea lui Friedrich Wilhelm Raiffeisen.

O lămurire și rectificare necesară.

Sub titlul „Amintiri. Muntele de pietate” dl M. Mora a publicat în marele ziar „Universul”, Nr. 8 dela 9 Ianuarie a. c., un articol, conținând câteva inexactități în legătură cu înființarea, la 1906, a instituției „Casele privilegiate de împrumut pe amanet din România” (Munte de pietate) în București și jig-nitoare și nedrepte pentru memoria regretatului Dr. Cornel Diaconovich, (mort în vara anului 1923) inițiatorul fondării instituției amintite și a mai multor altor așezăminte de valoare din Ardealul românesc antebelic.

Domnul M. Mora în „Amintirile” sale, afirmă, că, la 1906, a fost încredințat de către Min. de finanțe, de pe vremuri, Tache Ionescu, să studieze chestiunea unei instituțiuni de împrumuturi pe amanet și să redigeze, cât mai curând, un proiect de lege în privința aceasta, scurt, clar și precis.

Nu tragem la îndoială afirmația dlui Mora de a fi primit încredințarea amintită. Nu știm însă dacă dl Mora s'a și degajat de încredințarea aceasta? Nici Dsa nu afirmă de altcum acest lucru.

Pe bază de acte și scripte, ce ne stau la dispoziție, afirmăm însă, că după o încercare nereușită, a ministrului de finanțe conservator anterior, Menelas Germani, chestiunea înființării „Muntelui de pietate” a fost reluată la 1906 de Min. de finanțe Tache Ionescu, în urma unei propuneri, primită dela Banca „Albina”, Sibiu, la inițiativa lui Dr. Cornel Diaconovich și sprijinită cu căldură de Parteniu Cosma, directorul de pe atunci al „Albinei”.

Propunerea acceptată, Min. de finanțe T. Ionescu, a încredințat pe Dr. Cornel Diaconovich, cu elaborarea unui proiect de lege pentru înființarea „Muntelui de pietate”.

Proiectul de lege al lui Dr. Diaconovich a fost apoi prezentat parlamentului și votat, aproape fără modificare, de Corpurile legislative române. Devenit lege s'a promulgat deja la 21 Februarie 1906.

Prin legea votată s'a acordat concesiunea înființării și întreținerii de case de împrumut pe amanet în România unui sindicat de capitaliști români.

Sindicatul a format apoi pentru exploatarea concesiunii o societate anonimă pe acțiuni. Semnatarii capitalului social au fost exclusiv Români din Ardeal, Bucovina și România.

Deja la 4 Aprilie 1906 „Casele privilegiate de împrumut pe amanet în România” au luat ființă în capitala țării. Cu capital de Lei 1 milion, exclusiv național, și totodată ca prima întreprindere financiară în România, creată, și susținută, în comun, de Românii din Regat, Transilvania, Banat și Bucovina.

Membrii primului Consiliu de administrație au fost: Președinte Parteniu Cosma, directorul executiv al băncii „Albina”, Sibiu, (nu președintele acestei bănci, cum afirmă dl Mora); vicepreședinte: Nicolae Xenopol; membri: Dr. Ioan Mihu, Dr. Iancu Meșianu, Nicolae Cav. de Flondor, Nicolae Lahovary, Victor Ionescu și Constantin Steriu.

Primul consiliu de censori a fost compus din: Alexandru Ciurcu, Dr. Const. Rădulescu, Ion I. Lapedatu (și nu Alex. Lapedatu) Suplenți: G. Stroescu, N. Paciurea și Dominic Rațiu.

Iar Director general a fost instituit: Dr. Cornel Diaconovich, inițiatorul acelei instituțiuni de folos obștesc.

Atâta privitor la geneza fondării „Muntelui de pietate”.

„Amintirile” dlui M. Mora reeditează însă un svon, o afirmație gravă despre Dr. C. Diaconovich, și anume, că, la 1914, s'ar fi vândut viitorului inamic! T. Ionescu — ni se spune — deși consternat, la aflarea acestei știri, ar fi exclamat: „Putut-a luda să împiedice triumful creștinismului”?

Iată o afirmație și un fapt atribuit lui Dr. Diaconovich, peste care nu putem trece cu tăcerea. Și cutezăm a le desminși în modul cel mai categoric, fiindcă este o scornitură răutăcioasă a unor dușmani personali ai regretatului Dr. Diaconovich, lipsită de orice dovezi.

Acuzațiunile de trădare de neam, aduse mai de multeori, cu o condamnabilă ușurătate sau răutate lui Dr. C. Diaconovich, a format de altfel după marea Unire, și obiectul cercetării amănunțite a unui juriu de onoare, compus din cei mai de seamă fruntași ai vieții noastre politice.

Au fost membri ai juriului din 1919: fericitul președinte al „Astrei” noastre culturale, *Andrei Bârseanu*, ca președinte; dl *Iuliu Maniu*, președintele Consiliului Dirigent, de pe atunci și *Dr. Nicolae Comșa*, pe atunci prefectul județului Sibiu, ca să amintesc numai pe unii.

Rezultatul a fost: *completa reabilitare a lui Dr. Diaconovich de mârșavele acuzațiuni, ce i s'au adus, negăsindu-se nimic imputabil, sub raport național, în atitudinea sa din timpul războiului.*

Reproducem cu acest prilej și încheierea articolului, scris de subsemnatul, în No. 34 dela 30 August 1923, al acestei Reviste, cu ocazia trecerii din viață a regretatului Dr. Diaconovich, cuvinte nedesminșite în cei 15 ani scurși dela moartea sa.

„Care a fost răsplata lui Diaconovich în lumea aceasta după o activitate atât de multilaterală și rodnică pentru neamul său? — in-

trebam atunci. Răsplata i-a fost apanagiul atâtor și atâtor oameni vrednici: ingratitudea!

„A fost luat la fântă și persecutat pentru sentimentele sale filogermane, pe cari le-au nutrit atâția și atâția alții în vechiul regat, ca și în Ardeal, sentimente rezultate, în mod firesc, din educația sa și din mediul, în care a trăit o bună parte a vieții sale. Oameni, cari nu i-au cunoscut nici educația, nici trecutul și nici meritele în viața publică românească din Ardeal, nu s'au sfiit, bazați numai pe aparențe și fără a putea produce dovezi, să timbreze, pe acest bărbat valoros, pe nedrept, de trădător al neamului său.

„Dr. Diaconovich n'a fost și nu a putut fi un trădător de neam! N'a fost plămădit din aluatul, din care se recrutează trădătorii! Căci, dacă nu ar fi fost bun Român și devotat neamului său, și-ar fi schimbat încă din tinerețe modestele situații, ce i s'au putut oferi în Ardeal, cu situații, splendide, ce i s'au îmbiat, nu odată în Budapesta, unde era bine cunoscut și apreciat, pentru aptitudinile sale multiple și distinse. Și nu ar fi murit, cum a murit — sărac!”

Acestea le susținem, și acum, cu toată tăria și convingerea noastră.

Dovezi despre contrar lipsesc, pentru că nu există!

Să înceteze odată ponegrirea memoriei omului de valoare și binemeritat pentru neam, care a fost Dr. Cornel Diaconovich!

CONSTANTIN POPP
director la Banca „Albina” i. p.

Noul curs.

Într'una din cuvântările sale rostite cu prilejul venirii la guvern, dl prim-ministru Goga, a schițat în câteva cuvinte marcante, programul noii cărmuiri. Se desprind din aceste cuvinte accente mai hotărâte, ce privește naționalizarea țării, politica externă și economia națională.

În primul loc este lozincă: România a Românilor. Într'adevăr, politica de tranșacțiuni urmărită până acum pe această linie, nu a dat rezultate satisfăcătoare. Mai cu seamă nu, în teritoriile alipite. La sate a rămas același sistem, ca și sub oblăduirea maghiară. Elementul jidănesc stăpânește viața economică. El are prăvălia din sat, și el deține debitele erariale. La orașe numai în puține

cazuri se observă o întărire a elementului românesc, și și în cazurile acestea, înviorarea lui nu se atribuie unui proces social înfrâns, cum ar fi acapararea de averi prin comerț și industrie, ci marelui aflux de elemente românești din cele mai heterogene, cauzat de noua așezare a administrației de stat. Aceste elemente nu sunt productive, nici nu au rădăcini mai adânci în populația autohtonă, ci formează o societate flotantă și bugetivoră.

Problema jidănească are în țara noastră un trecut de aproape un secol, însă nici un guvern nu i-a dat atențiunea cuvenită, și nu a încercat o rezolvire radicală. În epoca modernă a României, și mai cu seamă sub domnia lui Carol I, problema jidănească din România a devenit o chestie internațională, și România a fost silită, sub presiunea marilor puteri, să naturalizeze „en bloc” pe toți veneticii și „fârtanii” (Untertan) imigrați din Austria. Guvernele cari s’au succedat, și mai cu seamă cele liberale, căci acestea au deținut timp mai îndelungat puterea politică și economică în stat, au privit dintr’un punct de vedere prea mercantil chestia jidănească, și nici după războiul mondial nu au împiedecat invaziunea în masse a jidanilor. Azi avem în țară peste 2.000.000 jidani, cari constituiesc un bloc parazitar și neasimilabil, la a cărui micșorare și reducere trebuie să ne punem toate puterile. Situația internațională pare a fi pe pragul prielnic unei încercări serioase în această privință, de aceea hotărârea guvernului dlui Goga, de a proceda cu energie, e bine plasată.

Tot așa de arzătoare este problema minoritarilor creștini, dată fiind situația, că orașele noastre ardelenesti sunt locuite — cu puține excepții — în majoritate de minoritari. În privința aceasta numai o modificare a constituției și concomitent cu aceasta introducerea unei noi legiferări ar fi de folos imediat. Sistemul celalalt, de a rezolva problema de jos în sus, prin înființarea treptată a unei clase de comercianți și industriași, sprijinită pe școli speciale și pe boicotarea produselor străine, asemenea ar duce la rezultat, însă într’un timp foarte îndelungat. Deoarece în această materie se atinge și chestia minoritară cuprinsă

în convenții și tratate, ne putem aștepta la oareși-cari presiuni din afară, exercitate parte direct, parte indirect de guverne interesate, ba chiar ostile nouă. Situația internațională însă, plină de germani de conflicte grave între marile puteri, ne este favorabilă și în acest caz.

Ce privește politica externă, trebuie să fixăm, că aceasta în timpurile moderne, depinde în prima linie de interese economice. Dacă interesele economice ale grupărilor diferitelor state, pot fi aduse în concordanță, atunci și interesele politicii militante vor pierde din asprime. Că lucrul acesta este posibil, îl dovedește situația noastră față de Germania. Cu tot antagonismul politic, rezultat din alianțe, relațiunile noastre economice au devenit tot mai strânse și mai amicale. Comerțul nostru cu Germania, întrece coterțul ce-l avem cu toate celelalte țări. Pe terenul politicii interne, în special ce privește jidănimea, s’au ivit deasemenea unele afinități, cari au înlesnit și mai mult o apropiere între țările noastre. Să nu se mire deci nimeni, dacă aceste relațiuni faptice de mare importanță, găsesc o consfințire prin politica oficială actuală a statului. Interesele noastre economice, cum am mai amintit altădată în coloanele acestei reviste, ne duc ca o lege a gravitațiunii, spre țările suprapopulate și sărace în materii prime, cum este Italia, și spre acelea cari nu pot din propriile puteri acoperi necesitățile industriei lor, cum este Germania. În nex cu această orientare stă și revizuirea regimului nostru de vămi și devize, care din starea labilă în care se găsește acuma, va trece probabil la una stabilă.

Ce privește economia națională în relațiune internă, guvernul dlui Goga are asemenea un program îndrăzneț. Este vorba de reglementarea cartelurilor și înduplecarea marilor industrii la concesiile în unele articole de prima necesitate pentru țărăniime, consumătorul cel mai numărös, și mai puțin favorizat de regimurile de până acum. După cum s’a dovedit, reforma agrară și converșiunea, nu au avut darul de a însufleși pe țăran, să-și dea voturile inițiatorilor acestor reforme. Partidele cari de frică, sau de bună voie, flatau pe țăran în speranța unui sufragiu covârșitor, au rămas la

alegeri pe jos, tocmai din motivul că reformele amintite nu au extirpat răul dela rădăcină, ci s'au mulțumit cu măsuri paliative. Populațiunea noastră crește într'un ritm care nu rămâne înapoia popoarelor celor mai spornice, cum e Itălianul sau Polonezul. Trebuia deci ca concomitent cu distribuirea pământului, să-l învețe cum să-l cultive, pentru ca sucreșcența familiei să se poată hrăni după el, și să-i mai rămână și pentru vânzare atâta ca să poată acoperii impozitele și trebuințele gospodăriei.

Nimic nu s'a făcut în domeniile acestea. Școlile, cari s'au întemeiat, nu au fost întocmite pentru trebuințele practice ale țaranului, ci pentru a produce o clasă de șomeri intelectuali. Pentru sistemizarea agriculturii, standardizarea producției și valorizarea ei, nu s'a făcut nimic. Camerele de agricultură au devenit niște sindrofii politice și de căpățuială a aceloră, cari sunt mai aproape de oala cu sarmalele. Iată-ne deci de prezent la o discrepanță catastrofală între prețurile produselor agricole, și ale celor industriale. Pe când industriile s'au îngădit cu toate protecțiunile posibile unui sistem autarhic, agricultura, care totuși este baza existenței țării noastre, a rămas la începuturi, deoarece banul partidului dela putere găsea un plasament mai remunerativ în industrii. Guvernul dlui Goga, și-a propus sanarea acestor stări a lucrurilor. Talpa, fierul, zahărul și gazul sunt articolele de prima necesitate, a căror efinire este una dintre primele măsuri pe cari guvernul vrea să le execute.

Dacă privim problemele acestea în lumina legislațiunii existente azi, vedem că ele necesită înainte de toate o legiferare corăspunzătoare, fără de cari măsurile luate în vedere ar părea arbitrar și la bunul plac al unor anumite persoane.

Nu putem deci decât dori, succes acestei regenerări naționale, de care se vor bucura în primul rând băncile noastre românești!

E. VANCU.

Politica financiară a guvernului.

În seara zilei de 8 crt. dl ministru al finanțelor, *Eugen Savu*, a vorbit la radio despre politica financiară a guvernului, arătând în linii mari principiile, cari vor călăuzi conducerea ministerului de finanțe.

Dl ministru *Eugen Savu* a spus următoarele :

„În dorința de a lămuri opinia țării, guvernul a luat dispoziția să fie la curent pe cetățeni, atât cu intențiile, cât și cu activitatea lui.

În această ordine de preocupări, toți membrii guvernului vor face o serie de expuneri, dintre cari prima este aceea de astă-seară asupra principiilor ce ne vor călăuzi în conducerea ministerului de finanțe — cu alte cuvinte asupra principiilor politice financiare a guvernului.

Am socotit aceste expuneri, cu atât mai necesare, cu cât caracterul pur naționalist al guvernului actual a putut să trezească în marele public întrebări pe cari nu voim să le lăsăm fără răspuns.

Vom expune în cele ce urmează liniile mari ale politicei financiare a guvernului.

Necesitatea echilibrului bugetar.

Guvernul socotește ca prim imperativ al unei bune gospodării de stat asigurarea echilibrului bugetar. Pentru a realiza acest echilibru vom ține seama de punctuală onorare a tuturor angajamentelor statului, adică atât a angajamentelor ordinare cerute de o bună funcționare a aparatului de stat, (salarii, pensii, materiale și altele), cât și a angajamentelor extraordinare impuse de nevoile superioare de înzestrare a țării cu materialul trebuitor apărării naționale.

În ceea ce privește angajamentele ordinare și în special plata salariilor, socotim ca o datorie a noastră — dată fiind comprimarea la care a fost supus acest capitol — să realizăm pentru început cel puțin ceea ce s'a realizat în trecut, adică în prim rând achitarea la zi a salariilor și pensiilor tuturor funcționarilor publici, cât și punerea la dispoziția organismelor de stat, a materialelor indispensabile bunei lor funcționări.

În privința angajamentelor extraordinare, guvernul își face un act de onoare în a continua opera Majestății Sale Regelui de înzestrare a armatei, operă începută din Înalta Sa inițiativă.

Pentru o mai temeinică așezare a impozitelor ne vom folosi de prilejul recensământului fiscal ce urmează a fi făcut în cursul acestui an, spre a stabili o cât mai justă apreciere a capacității de contribuție a cetățeanului, în scopul unei așezări echitabile a impozitelor, care să îngăduie atât acoperirea nevoilor Statului, cât și ușurarea sarcinei fiscale a contribuabilului cu venit mic, în deosebi aceea a micului producător rural.

Conștienți de importanța problemei așezării impozitelor, credem că nu poate fi nesocotită nici chestiunea percepției acestora, în care noi vedem posibilități nerealizate încă.

Suntem hotărâți să urmărim de aproape o desăvârșită cinste în administrație, cu atât mai mult cu cât în concepția noastră, aici se află cheia de boltă a întregii probleme a percepției veniturilor Statului.

Socotim că astfel s'ar vindeca în mare parte rădăcina veche a evaziunilor fiscale, ceea ce ar însemna realizarea unor importante venituri, fără nici un nou sacrificiu pentru contribuabilul onest. Și avem credința că prin aceasta am aduce totodată o meritată satisfacție bunului contribuabil, care prin plata punctuală a impozitelor sale, a împlinit de multeori golurile lăsate de evaziunile contribuabililor neconștiincioși.

Credem că numai astfel se va putea crea o etică fiscală, care să permită transformarea relațiilor de până acum dintre contribuabil și fisc în relațiuni de colaborare la opera socială menită să asigure buna conviețuire într-o țară organizată în interior și capabilă să se apere de dușmanii din afară.

Apărarea monetei naționale.

Grija pe care guvernul înțelege să o poarte bunei gospodării a veniturilor și cheltuielilor Statului, asigurând echilibrul bugetar, nu va putea rămâne fără o binefăcătoare influență asupra întregului organism al economiei românești, după cum buna funcționare a acestui organism nu va întârzia să se oglindască într-o normală realizare a prevederilor bugetare.

Pentru realizarea acestui principiu este însă nevoie în primul rând de o **SĂNĂTOASĂ MONETĂ NAȚIONALĂ**.

Condițiunile tehnice ale unei sănătoase monete naționale sunt următoarele:

- a) Un buget echilibrat;
- b) O balanță comercială excedentară care să facă posibile aranjamente satisfăcătoare ale balanței plăților;
- c) O acoperire metalică a circulației în cadrul statutului institutului de emisiune;
- d) O corelație de echilibru între monetă, prețuri interne și prețuri externe.

Intrunirea acestor condițiuni tehnice obiective crează la rândul lor condițiunea de ordin subiectiv, psihologic: **INCREDEREA INTERNAȚIONALĂ ÎN ȚI-NUTA MONETEI**.

Așa fiind, hotărârea noastră este de a consolida și dezvolta toate aceste condițiuni tehnice cari stau la baza unei monete sănătoase, pentruca ea să fie la adăpostul oricărei fluctuațiuni defavorabile.

Echilibrul bugetar va fi asigurat de încasări conforme cu prevederile și cheltuieli riguroși suprave-

giate; vom face eforturile ce ne stau în putință pentru ca balanța comercială — datorită unei atente supravegheri și îndrumări a schimburilor cu străinătatea — să prezinte un sold favorabil României; vom veghea ca acoperirea metalică a monetei noastre să rămână și mai departe în limitele prevederilor statute ale institutului de emisiune; vom asigura echilibrul între valoarea monetei și prețurile interne și mondiale, atât prin executarea dispozițiilor legale în vigoare cât și prin acordurile încheiate cu Statele străine.

Este firesc ca — față de împlinirea tuturor acestor condiții — factorul încredere să se adauge, ca o consecință naturală, la celelalte pietre de temelie ale monetei naționale.

Dovada acestei afirmațiuni este în împrejurarea că — cu toate svonurile răuvoitoare cari au circulat la un moment dat, — svonuri lansate de cercuri interesate, încrederea în moneda noastră nu a putut fi sdruncinată și ea continuă să aibă o pozițiune fermă pe piețele străine.

În fața acestei situațiuni înțelegem să asigurăm mai departe împlinirea tuturor condițiilor de sănătate ale monetei naționale amintite mai sus, socotind neconformă cu concepția noastră orice manipulațiuni, fie asupra condițiilor tehnice pomenite, fie direct asupra monetei, de natură să altereze actuala valoare a leului.

Apărarea pieței interne a capitalurilor.

O economie națională și o organizație de stat sănătoasă nu se poate susține și dezvolta, decât dacă își găsește alimentarea normală în forțele de fecundare ale disponibilităților interne.

Deci, una din principalele preocupări ale politicii noastre privitoare la această problemă, este de a asigura o liniștită, certă și continuă dezvoltare a tuturor acestor resurse interne ale țării.

Fiind călăuziți de aceste principii, sănătoase și salutare, am fost mirați să constatăm că zilele acestea și-au făcut loc în opinia publică o serie de svonuri, cari de cari mai alarmante și mai neadevărate.

Astfel au circulat svonuri că guvernul ar avea intenția să vină cu împrumuturi forțate, să blocheze depozite, să cerceteze sefuri, să stampileze bilete de bancă și altele de acelaș fel, svonuri pe atât de neadevărate, pe cât căutau să fie provocatoare de neliniște.

Datorită acestei neliniști s'a putut constata acum câteva zile o nejustificată nervozitate a unora dintre deponenți la diferite instituții de credit, nervozitate care s'a calmat complet, dovedindu-se că acele svonuri erau cu totul lipsite de temei.

Guvernul declară formal nu numai că nu intenționează să ia măsurile cari i s'au atribuit de acele

svonuri, dar că el este un adversar categoric al lor și al oricărui, măsuri sau operațiuni samavolnice, vexatorii ori contrare dreptului de proprietate al fiecăruia.

Mai mult decât atât, principala noastră preocupare este de a apăra și de a proteja resursele naționale, pentru ca ele să poată să se desvolte în mod liber și natural.

În această ordine de idei, ne impunem să apărăm și să protejăm depozitele, investițiile și plasmamentele ce s'au făcut în diferite titluri de Stat sau particulare ca rente, obligațiuni, acțiuni și toate celelalte de aceeași natură.

Numai astfel socotim că putem crea și menține condițiunile indispensabile dezvoltării capitalurilor, cari constituie adevărata măsură a bogăției naționale.

Așezând ca principiu organic al politicii noastre promovarea forțelor productive naționale, noi nu înțelegem să folosim numai aspectul negativ ce se atribuie acestui principiu, de a fi exclusivist. Înțelegem utilitatea colaborării cu forțele economice sau financiare ale străinătății, colaborare sănătoasă și realizată în condițiuni de echitate și de satisfacere atât a intereselor, cât și a demnității naționale.

Ca o consecință a acestui principiu înțelegem să respectăm toate drepturile ce revin capitalului străin în colaborarea lui cu forțele noastre.

În sfârșit, în ceea ce privește capitalurile străine, cari au răspuns la apelurile făcute de Stat în trecut, împlinirea angajamentelor noastre în străinătate urmează a se face conform acordurilor existente, acorduri cari țin seama de posibilitățile noastre bugetare și de transfer.

În acest spirit de echitate, vom continua tratativele începute pentru ameliorarea condițiunilor de onorare a angajamentelor Statului, de acord cu creditorii noștri.

Aceste fiind principiile de care este călăuzit guvernul în politica sa financiară, considerăm de datoria noastră să declarăm astăzi, când ele sunt aduse la cunoștința țării în mod oficial, că vor fi realizate cu toată chibzuința, dar și cu toată hotărârea.

Credem în ele și în puterea lor, ca fiind singurele în măsură să asigure țării liniștea economică de care are nevoie bunul mers al Statului, prosperitatea lui și apărarea țării.

Cu această credință facem apel la toți cei ce iubesc această țară să ne acorde încrederea lor și odată cu această încredere tot sprijinul pentruca, cu puterile întrunite ale tuturor, să fie asigurate liniștea țării, prosperitatea și apărarea ei.

Adunarea generală a Uniunii cooperativei sistem Raiffeisen săsești.

În ziua de 11 crt. cooperativele sistem Raiffeisen săsești și-au ținut în orașul nostru a 47-a adunare generală ordinară.

Au luat parte din cele 243 de organizații aparținătoare uniunii, delegații a 128 de cooperative, Episcopul evangelic Dr. V. Glondys, câțiva deputați sași, reprezentanți ai oficialității etc.

Adunarea a fost prezidată de Dl Dr. G. A. Klein, director la „Cassa generală de economii“ din Sibiu, patroana cooperativei săsești ardelene. În vorbirea sa de deschidere președintele a accentuat schimbarea radicală în politica statului, ce se așteaptă dela noul guvern Goga, de a căruia activitate viitoare leagă mari speranțe.

La propunerea președintelui adunarea generală decide să expedieze câte o depeșă ministrului cooperativei: dlui Stan Ghișescu; președintelui consiliului sup. al cooperativei, dlui Prof. Simionescu; președintelui Casei centrale a Cooperativei, dlui Prof. Stefan Ioan și președintelui Centralei cooperativei dl Dr. A. Morariu.

După ce constată președintele că Statul ocrotește și promovează sistematic și cu bune rezultate mișcarea cooperativă din țară, arată că aceasta importantă organizație cuprinde peste 8000 de cooperative, cu aproape 1 $\frac{1}{2}$ milioane membri, astfel că tot al 4-lea cetățean, capabil de câștig, este în ceata cooperatorilor.

Îndeamnă cooperativele întrunite în adunarea generală, să caute a ține pas cu progresele, ce le face în general mișcarea cooperativă în țară, și să se bazeze, ca și până acum, pe puterile proprii.

Președintele accentuează apoi în continuarea expunerilor sale, cu îndreptățită satisfacție, că cu toată criza prin care a trecut viața economică și a pierderilor cauzate de legea conversiunii, n'a fost nevoie să se apeleze, nici măcar într'un singur caz, la garanția solidară a membrilor cooperativei săsești. Statutele acestor cooperative prevăd adecă, în ce privește garanția membrilor, principiul: „unul pentru toți și toți pentru unul“.

În continuare președintele anunță că consiliul de administrație al centralei a elaborat un plan pentru decentralizarea serviciului de control la cooperativele membre. Fiecare regiune va avea în viitor revizorul-expert propriu, cu sediul în aceeași regiune. Prin aceasta se simplifică și se intensifică controlul. Totodată revizorul este aproape și mai accesibil pentru a putea servi, la caz de nevoie, cu sfaturi și îndrumări curente necesare.

În legătură cu aceasta chestiune președintele anunță, că s'au reluat la „Casa Raiffeisen“ din Sibiu,

cursurile pentru formarea sucrescenței de administratori-funcționari de cooperative sătești.

În fine s'a mai raportat adunării generale asupra demersurilor făcute la guvern, pentru despăgubirea cooperativelor sătești de pagubele suferite prin conversiune.

Suma destinată pentru despăgubirea cooperativelor minoritare este de Lei 30 milioane. Se vor detrage reducerile de pân' acum ale Băncii Naționale a României; se tratează deci numai de o despăgubire procentuală în cadrul sumei de sus, plătilă cu începere dela 1 Ianuarie 1939 în 10 rate anuale, către creditorii cooperativelor îndreptățite la obținerea despăgubirii. Formalitățile pentru recunoașterea îndreptățirii la despăgubire sunt multe: număroase tablouri, verificări etc., încât probabil numai puține din cooperative vor ajunge la rezultatul sperat.

Numărul cooperativelor sătești, la finele anului 1936 a fost — conform dării de seamă prezentate — 185 cu 17,418 membri, cu 582 mai puțini decât în 1935. Revin deci asupra unei cooperative, în mediu, 94 de membri. Preoți și învățători, membri la cooperative au fost 334, dintre cari 140 au activat efectiv, ocupând funcții, în cadrul cooperativelor.

Tabloul cifrelor de bilanț a celor 185 de cooperative de credit și economii arată, față de 1935, o reducere de Lei 7.588,647 la suma de Lei 377,884,330 — drept consecință a reducerii împrumuturilor (creanțelor) înrate în conversiune și a plății ratelor către creditori.

Cooperative de consum au fost, la 31 Dec. 1936, 56, din cari 11 sunt în lichidare. Numărul membrilor a fost 4.410, cu 220 mai puțini decât în anul premergător. Dificultățile cu cari luptă aceste cooperative — spune darea de seamă — rezidă în înflorirea vânzărilor pe credit!

Centrala cooperativelor de consum a avut 58 de membri la finele anului 1936, cu 4460 de membri. Numărul total al cooperativelor, membre ale uniunii, a fost la 30 Iunie 1937 de 245:

185 cooperative de credit și păstrare cu 17.418 membri;

54 cooperative de consum cu 4.344 membri;

2 cooperative de pivniță inactive cu 109 membri;

1 lăptărie cooperativă cu 865 membri;

1 brutărie cooperativă cu 50 membri;

în fine „Cassa Generală de economii“ și „Centrala cooperativelor de consum“.

Cronica economică.

— Dl Eugen Savu, ministru de finanțe, a expus la radio principalele puncte ale programului financiar.

Cari sunt principiile politicii financiare ale guvernului?

In rândul întâi, o strictă menținere a echilibrului bugetar al Statului. In scopul acesta, se va face seama de o punctuală onorare a angajamentelor statului, atât ordinare (salarii, pensiuni, materiale) cât și extraordinare, (nevoile apărării naționale). Deasemenea, se va urmări cu perseverență stabilirea unei juste repartiții a sarcinilor fiscale între diferite categorii de contribuabili, în special a micilor contribuabili rurali. Se va încerca aplicarea de noi metode în perceperea și urmărirea impozitelor și în special, guvernul va căuta să introducă cinstea în administrarea banului public.

In al doilea rând, se va apăra moneda națională cu orice preț. Un buget echilibrat, o balanță comercială activă, o acoperire metalică a circulației în cadrul statutului institutului de emisiune și o corelație între monedă și prețuri, interne și externe sunt tot atâtea condițiuni, pe cari guvernul le va îndeplini cu cea mai mare sfințenie. Nici o măsură nu va fi evitată spre a combate și înlătura influența elementelor, de natură să schimbe valoarea actuală a leului.

In rândul al treilea, guvernul va protejui în mod special piața capitalurilor, apărând economiile sub toate formele: depozite, investițiile și plasamentele ce s'au făcut în titluri de rentă, obligațiuni, acțiuni și altele de asemenea natură, garantându-se pe toate târâmurile-dreptul de proprietate al fiecăruia.

Și în sfârșit, se vor îndeplini toate angajamentele față de capitalurile străine, în conformitate cu acordurile existente. In scopul de a face cât mai ușoară executarea angajamentelor statului în străinătate, se vor continua tratativele începute cu creditorii externi.

— O nouă și simțitoare scumpire a vieții s'a produs în ultima lună a anului trecut. Ca în toți anii, în luna Decembrie aproape toate articolele se scumpesc, fiind lună de iarnă, în care consumul, din cauza sărbătorilor, atinge maximum. Notăm cu 100 prețul mediu a trei categorii de mărfuri din luna August 1916 și anume: alimente, îmbrăcăminte și diverse. In luna Noembrie 1937, media prețurilor la aceste trei categorii de mărfuri se cifrează, în raport cu media din August 1916 de 100, după cum urmează: Alimente: 3.707; îmbrăcăminte, 4.410; iar pentru diverse 3.677. Media generală a tuturor mărfurilor pe Noembrie 1937, a fost față de Aug. 1916, de 3.931.

In luna Decembrie 1937, media pe categorii de mărfuri se prezintă astfel: alimente, 3.745; îmbrăcăminte 4.426, iar diverse 3.677. Media generală a tuturor acestor categorii 3.949 față de August 1916. Prin urmare, în comparație cu luna Noembrie 1937, indicele pe Decembrie a crescut cu 18 puncte. Costul vieții în general, la sfârșitul lunii Dec. 1937, a fost de 39,49 ori mai scump decât în luna August 1916.

— Pe piața petrolului apar tot mai multe semne de neliniște. Materia primă, constituită din țiței, se produce în cantități din ce în ce mai mici. Din cauza aceasta, societățile cari produc și prelucrează țițeiul își văd activitățile reduse la jumătate.

Această criză în producția țițeiului nu poate fi combătută decât printr'o intensificare a forajului. Societățile, prin urmare, au nevoie de o încurajare în ce privește eforturile lor în căutarea de noi zăcăminte de țiței. Numai cu aceste măsuri se va putea înlătura criza, care amenință industria noastră de petrol.

Pe piața internă, prețurile produselor petrolifere nu au suferit schimbări însemnate, pentru ca să fie relevate.

Cel mai intens este consumul de păcură și petrol lampant, al căror sezon este tocmai în lunile de iarnă. Benzina este, cum e și natural, în scădere, consumul acesteia urmând a fi activat de abia în primăvară, când încep să circule auto-vehiculele. Prețul benzinei nu a suferit nici o modificare importantă în ultimul timp.

La export, transacțiile asupra produselor petrolifere, sunt în momentul de față în stagnare, datorită, în cea mai mare parte, sărbătorilor. Crăciunului. Se observă, cu multă îngrijorare, o tendință generală de scădere a prețurilor tuturor produselor de petrol. Aproape singurele operațiuni de export, în momentul când scriem aceste știri, sunt executarea angajamentelor în curs și completarea caricurilor.

— O totală stagnare s'a observat în ultimul timp și pe piața metalelor. Această amorțire a pieții metalelor se datorește mai întâi faptului, că, din cauza sărbătorilor, populația rurală nu a făcut aproape nici o cumpărătură în direcția asta; în rândul al doilea, compania de construcții imobiliare și-a încheiat orice activitate, pe toată durata frigului. În timpul acesta, întreprinderile serioase și-au revizuit instalațiile, pentru ca, la începutul noului an să poată inaugura o activitate tot mai spornică. O oare care intensitate s'a produs în ce privește articolele de menaj.

A domniț, deasemenea, liniște și la bursele de fier din apus. O stabilitate a pieții se așteaptă, cu optimism și cu oarecari sorși de izbândă, dela tratativele ce se vor duce în curând cu marile uzini americane. În special, pe piața americană, se manifestă mult optimism. Deprimarea, care a cuprins la începutul trimestrului ultim din 1937 aproape toată America de Nord, a dispărut, cu deosebire în urma constatării, că tendința de scădere a tuturor prețurilor a încetat.

— Unul dintre multele semne ale conjuncturii favorabile a economiei românești în decursul anului 1937 este, fără îndoială, felul îmbucurător, în care au evoluat depunerile de economii la Cec. Dela înființarea Cec-ului (1933) și până în anul 1937, economiile micilor depunători au crescut neîncetat. Vom aminti numai soldul general dela finea fiecărui

an, în milioane Lei. Astfel, la sfârșitul anului 1933 avem un sold general de Lei 1361.7; 1934, de Lei 1.702.4; 1935, de Lei 2.185.2; 1936, de Lei 2.716.3, iar în 1937 și anume numai până la 15 Dec. 1937, 1.724.2 Lei. Deci, până la jumătatea lui Decembrie 1937, micile economii la cec au crescut în decursul anului trecut cu o cifră de peste un miliard de Lei. Dacă considerăm depunerile din a doua jumătate a lui Decembrie, precum și capitalizarea dobânzilor, putem evalua creșterea din decursul anului 1937 a acestor economii la un miliard și una sută milioane. Soldul dela sfârșitul anului 1937 ne îndreptățește să calculăm de fiecare cap de locuitor, în ce privește micile economii la Cec, 193 Lei. Spre a ajunge la cota de Lei 311 cât revenea de cap de locuitor din micile economii depuse la vechia casă de depuneri și economii din România mică în 1908, — totalul economiilor la Cec, în România mare va trebui să atingă cifra de cel puțin 9,7 miliarde

'Noi nu ne îndoim nici o clipă că nu peste mult timp vom ajunge la situația din 1908. Intensificarea exploatării bogățiilor naționale, sporirea păturii noastre burgheze precum și întărirea prin împroprietărire a populațiunii rurale sunt totatătea elemente, cari justifică pe deplin optimismul nostru.

S. P.

CRONICA.

Necrolog. Ing. Tiberiu Eremie, București, cunoscutul mare constructor, proprietarul uneia din cele mai mari întreprinderi de acest fel din țară, care a executat numeroase construcții monumentale pe întreg teritoriul patriei noastre, a decedat, la finele anului trecut, în vârstă de 61 de ani în București.

Născut la Brăila, din părinți originari din Săcelele Brașovului, răposatul a făcut și terminat liceul la școlile noastre medite din Brașov (azi Liceul „Andrieu Șaguna”) și după obținerea diplomei de inginer, prin muncă intensivă și prin hărnicie proprie, și-a eluat o situație morală și materială, puțin egalată până acum în corpul select al inginerilor din țară.

— Ilie Savu, fost comerciant, coproprietarul fostei vechi case de comerț „Demeter Eremias Nepoșii” din piața Brașovului, a decedat la 7 crt. în Brașov în vârstă de 70 de ani.

Distins elev și absolvent al Școlii sup. de comerț din Brașov, decedatul, după o practică la case comerciale în străinătate, s'a dedicat comerțului practic, în care a activat cu bun succes mai bine de 3 decenii.

Membru devotat și apreciat a numeroase corporații comerciale și industriale din Brașov, a dezvoltat, în cadrul acestora, o activitate intensă și binefăcătoare.

*

Comemorarea lui Friedrich Wilhelm Raiffeisen. La 30 Martie a. c. se împlinesc 120 de ani dela nașterea întemeietorului cooperativelor de credit și păstrare sătești Friedrich Wilhelm Raiffeisen la 11 Martie 1888 și 50 de ani dela moartea sa.

Marea societate cooperatistă din lumea întreagă va comemora pe marele idealist în forma cuvenită-importanței operei sale binecuvântate și trainice.